



VOCABULARI PER A UN MÓN DIVERS



**secretaria confederal
de dones i igualtat**

Edita: Confederació Sindical de CCOO

Realizació: Secretaria Confederal de dones i igualtat
Abril de 2018

ÍNDEX

Vocabulari bàsic	4
------------------------	---

Conceptes:

Generals.	6
----------------	---

Relacionats amb l'orientació sexual.....	6
--	---

Relacionats amb la identitat i/o expressió de gènere.....	7
---	---

Mots relacionats amb la discriminació.....	7
--	---

Relació de mots.....	8
----------------------	---

Recorda que	14
-------------------	----





VOCABULARI BÀSIC

Prenem com a punt de partida la teoria de la comunicació del pare de la lingüística, Ferdinand de Saussure, podem definir el llenguatge humà com l'activitat i el procés social compost de llengua; conjunt de signes comú a una comunitat que l'utilitza i que la reconeix de forma social i cultural. I parla, element individual i heterogeni que es fa de la llengua. Ambdues es relacionen entre si. L'accepció de l'enciclopèdia Catalana és: «sistema de signes orals, reflectit sovint en un codi escrit, propi d'una comunitat que serveix bàsicament per a la comunicació». Així doncs, el llenguatge ens dota de la capacitat de definir-nos com a persones que pensam i sentim.

Amb el llenguatge transmetem verbalment els nostres patrons culturals, mimetizam i incorporam prejudicis sobre altres persones, actituds o estereotips. Aquests prejudicis estan sostinguts des de la nostra perspectiva cultural.

El llenguatge es constitueix, per tant, en un vehicle fonamental de transmissió social, mitjançant el qual anam construint un esquema emocional d'acceptació o rebuig cap a la diversitat afectiva-sexual i la identitat de gènere. El llenguatge ens crea la nostra realitat.

En moltes ocasions utilitzam la terminologia en funció d'esquemes externs preconcebuts des dels mitjans de comunicació o la transmissió entre persones que no tenen coneixements, informació ni formació.

Existeix una construcció social sobre l'homosexualitat, bisexualitat, transsexualitat i intersexualitat molt estereotipada i amb un pensament binari de gènere que no permet la percepció d'altres realitats.

Per tant, és absolutament rellevant conèixer els diferents mots que s'utilitzen normalment en l'àmbit de la diversitat afectiva-sexual i de gènere i actuar activament sobre el nostre llenguatge. Amb això aconseguirem frenar la transmissió de conductes LGTBfòbiques i sexistes.

Amb aquest glossari proposam mots i definicions per a treballar per a la inclusió i la diversitat, democratitzant conceptes que estan acceptats per les organitzacions LGTBI. Som conscients que hi ha una pluralitat de teories i terminologies, disparitat i debats entorn de la diversitat sexual i genèrica i la seva nomenclatura, que tot sigui dit, es troba en constant evolució.

Abans d'iniciar el repàs terminològic és important tractar d'organitzar els conceptes bàsics per a tenir les idees més clares.

Podem **classificar els conceptes** en:

1

Generals

- Sexualitat
- Pràctiques Sexuals
- Sexe
 - Sexe d'assignació
- Gènere
- LGTBI
- Estereotip social
- Androcentrisme
- Famílies diverses
- Homoparentalitat
 - Homopaternitat
 - Homomaternitat

2

Relacionats amb l'orientació sexual

- Orientació del desig o orientació sexual.
- Heterosexualitat
- Homosexualitat
 - Gai
 - Lesbiana
 - Bisexualitat
 - Pansexualitat

3

Relacionats amb la identitat i/o expressió de gènere

- Identitat de gènere
- Expressió de gènere
- Cisgènere
- Persona Trans
- Transgènere
- Transexual
 - Home transexual (FTM)
 - Dona transexual (MTF)
- Transvestit/da
- Persona intersexual
- Període de transició.
- Gestació paterna

4

Mots relacionats amb la discriminació

- LGTBIfòbia
- Heteronormativitat
- Homofòbia
- Lesbofòbia
- Bifòbia
- Transfòbia
- Discriminació directa
- Discriminació indirecta
- Discriminació múltiple
- Discriminació per associació
- Discriminació per error
- Acció positiva
- Assetjament discriminatori
- Victimització secundària



Relació de mots

Acció positiva: Mesura de caràcter temporal destinada a corregir, prevenir o erradicar situacions de desigualtat que sofreixen les persones LGTBIQ en l'àmbit laboral.

Assetjament discriminatori de realitats sexuals i/o de gènere: Serà assetjament discriminatori qualsevol comportament o conducta que, per raons d'orientació sexual, expressió de gènere, identitat de gènere i/o diversitat familiar, s'infligeix amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat i de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, ofensiu o segregat. Inclou l'assetjament en l'àmbit laboral (moobing), escolar (bullying), etc...

Agènere: És independent al cos amb el que hom hagi nascut. Les persones a-gènere no s'identifiquen amb cap dels gèneres; ni el masculí ni el femení. Es consideren gènere neutre.

Androcentrisme: Consisteix en una visió de la societat que situa a l'home com el centre de totes les coses. Aquesta concepció de la realitat parteix de la idea de que la mirada de l'home és la hegemònica i universal.

Asexualitat: Opció que es basa en la manca d'atracció sexual o baix o nul interès sexual.

Bifòbia: Aversió, odi, por, prejudici o discriminació a la bisexualitat o a les persones bisexuals.

Bigènere: Persones que s'identifiquen amb ambdós gèneres i poden adaptar la seva percepció a les distintes circumstàncies.

Bisexualitat: Orientació del desig que se presenta indistintament cap a persones d'ambdós sexes.

Cisgènere: Persona que s'identifica amb el sexe-gènere assignat en néixer.

Conductes o pràctiques sexuals: Activitats sexuals que realitzen les persones de forma independent a la seva orientació sexual o identitat de gènere. No s'ha de confondre amb l'orientació sexual o la identitat de gènere.

Discriminació indirecta LGBTI: Es produeix quan una persona és tractada de forma desfavorable respecte d'una altra en una situació similar o comparable, per motius d'orientació sexual, expressió de gènere, identitat de gènere i/o diversitat familiar.

Discriminació indirecta LGBTI: Es produeix quan una persona és tractada de forma desfavorable que una altra en una situació similar o comparable, per motius d'orientació sexual, expressió de gènere, identitat de gènere i/o diversitat familiar.

Discriminació múltiple: Es genera quan es discrimina per diversos motius concurrents (per la seva orientació sexual, expressió de gènere, identitat de gènere i/o diversitat familiar, la pertinença a col·lectius com immigrants, minories ètniques, persones amb discapacitat, dones, etc...)

Discriminació per associació LGBTI: Es genera quan una persona és objecte de discriminació com a conseqüència de la seva relació amb altres persones per la seva orientació sexual, expressió de gènere, identitat i/o diversitat familiar.

Discriminació per error LGTBI: Situació en la que una persona o un grup de persones són objecte de discriminació per una apreciació equivocada de la seva orientació sexual, expressió i/o identitat de gènere. Aquest error no eximeix de les conseqüències administratives, civils o penals que puguin exercir-se de l'acte.

Estereotip social: En ciències Socials es defineix com a «imatges o idees simplificades i deformades de la realitat acceptada de forma generalitzada per un grup o societat amb caràcter immutable»

Expressió de gènere: Comportament social de la persona independentment del seu sexe de naixement i de la seva identitat de gènere.

Famílies diverses LGTBI: Grup social compost per persones amb relacions de matrimoni, parentiu o afinitat, entre les que hi ha una o més persones LGTBI.

Gai: Home que sent atracció física, sexual, afectiva i/o emocional per un/s altre/s home/s.

Gènere: Conjunt de continguts socioculturals que es vinculen a les característiques biològiques que diferencien a homes i dones, establint comportaments, actituds i sentiments masculins i femenins.

Gènere fluid: És el que té diverses identitats sexuals. En línies generals es manifesta com un canvi entre masculí, femení o neutre; encara que pot abastir altres gèneres, fins i tot identificar-se amb més d'un gènere a la vegada.

Gènere no binari: Designa a les identitats de gènere que no s'assimilen en els espectres dels gèneres binaris (masculí i femení) i que es troben fora de la cisnormativitat.

Poden manifestar-se com un ventall de gèneres allunyats dels gèneres binaris.

Gestació masculina: Home que pot gestar, amb capacitat de gestació.

Heteronormativitat: Donar per suposat que totes les persones que ens envolten són heterosexuales. Tot el sistema social s'organitza a partir d'aquest pressupòsit. Això provoca homogeneïtat, conscient o inconscient de la ciutadania, ignorant i invisibilitzant altres opcions.

Heterosexualitat: Orientació del desig o orientació sexual cap a persones de sexe diferent al propi.

Homofòbia: Aversió, odi, por, prejudici, discriminació, etc... Cap a l'homosexualitat, les persones homosexuals, aquells que ho semblin o defensin. L'homofòbia està lligada a la cultura patriarcal dominant que, a més a més, discrimina a les dones.

Homoparentalitat: Relació existent entre dues mares lesbianes o dos pares gais amb els seus respectius fills i filles, és una relació derivada de la relació jurídica que comporta la filiació

- **Homomaternitat:** Relació existent entre dues mares lesbianes i els seus fills i filles derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.
- **Homopaternitat:** Relació existent entre dos pares gais i els seus fills i filles derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

Homosexualitat: Orientació sexual de les persones que es senten atretes afectivament, emocionalment i/o sexualment cap a persones del seu mateix sexe.

Identitat de gènere: Consideració de la pròpia persona com a home, com a dona, ambdues o cap. El procés identitari pot ser dinàmic.

Lesbiana: Dona que es sent atreta sexualment, físicament, afectivament i/o emocionalment cap a persones del seu mateix sexe.

Lesbofòbia: Aversió, odi, por, prejudici o discriminació al lesbianisme o les dones lesbianes, cap a qui ho semblen o ho defensen.

LGTBI: Són les sigles amb les que les persones lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals s'identifiquen com a col·lectiu, per a fer visible la diversitat en la societat.

LGTBIfòbia: Aversió a la homosexualitat, bisexualitat, transsexualitat i intersexualitat, cap aquells que ho semblen o ho defensen.

Orientació sexual: És l'atracció emocional, sexual i/o afectiva cap a una altra persona. Està relacionada amb els sentiments i no sols amb el comportament sexual.

Pangènere: Persones que es poden sentir qualsevol gènere o tots a la vegada.

Pansexualitat: És l'orientació sexual caracteritzada per l'atracció sentimental, estètica, romàntica i/o sexual i que és independent del gènere o sexe de la persona que genera l'atracció.

Període de transició: Procés per el qual les persones transsexuals modifiquen el seu cos i /o expressió de gènere per adequar-la a la seva identitat de gènere.

Persona intersexual: Persona que presenta conjuntament una anatomia reproductiva, genital, hormonal i/o cromosomàtica d'ambdós sexes.

Persona transsexual: Persona que s'identifica o s'expressa amb un sexe diferent de l'assignat al néixer.

Plomofòbia: Aversió, odi, por, prejudici i discriminació contra las personas amb ploma o a tenir ploma.

Queer: Persona no heteronormada que considera que la seva identitat de gènere no pot definir-se dins l'eix binari home-dona, masculí-femení, cis-trans.

Sexe: Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base dels quals s'estableix la distinció entre homes i dones. No determina la identitat de la persona i no s'ha de confondre amb el gènere.

Sexe d'assignació: El que es determina a cada persona al néixer, conforme a la definició anterior.

Sexualitat: És la forma d'expressió de la intimitat. Inclou els aspectes físic, emocional, social, etc... De cada persona. Es configura per diferents elements, com són els biològics, psicològics, socials, etc..

Tercer gènere: Persones que no es senten identificades ni amb el sexe masculí ni amb el femení, sinó que s'identifiquen amb la suma d'ambdós.

Transgènere: Persona que no s'identifica amb el gènere socialment assignat.

Concepte ampli que inclou a les persones amb disconformitat de gènere, com les persones transsexuals i /o les que no s'identifiquen exactament ni com a home ni com a dona, segons la concepció tradicional dels gèneres, amb independència que aquesta persona s'hagi sotmès o no a una intervenció quirúrgica. Prové del terme anglosaxó transgender.

Transsexual: Persona que no s'identifica amb el sexe assignat al néixer.

- *Home transsexual:* Persona que al néixer té els òrgans genitals i biològics del sexe femení, però psicològicament i vitalment es sent identificat amb el gènere masculí.
- *Dona transsexual:* Persona que al néixer té els òrgans genitals i biològics masculins, però psicològicament i vitalment es sent identificada amb el gènere femení.

Transfòbia: Aversió, odi, por, prejudici o discriminació a la transsexualitat o a les persones transsexuals.

Transvestit, transvestida: persona que adopta les formes externes; una forma de vestir i una forma d'actuar considerats socialment propis del sexe contrari. No té per què haver una orientació homosexual ni tampoc la persona transvestida desitja una reassignació de sexe, ja que pot sentir-se plenament identificada amb el seu sexe de naixement.

Trigènere: Persones que a més a més de sentir-se identificades amb els gèneres masculí i femení, també perceben un tercer gènere, que pot ser un o una combinació entre qualsevol dels tres.

Victimització secundària/LGTBfòbia institucional: Maltractament addicional exercit contra lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals o intersexuals que es troben en algun dels supòsits de discriminació, assetjament o represàlia com a

conseqüència directa o indirecta dels dèficits de les intervencions dutes a terme per els organismes responsables, i també per a les actuacions d'altres agents implicats.



Recorda que...

- ✓ El llenguatge pot contribuir a l'adquisició de prejudicis.
- ✓ Els prejudicis s'inculquen des del naixement i al llarg de tot el desenvolupament de la persona, per això és molt important el paper de l'educació i de la societat en general.
- ✓ Els acudits i termes despectius afavoreixen la LGTBfòbia..
- ✓ La diversitat afectiva-sexual i de gènere es troba enmig del debat constant i també de l'evolució; les definicions dels termes també varien i evolucionen.
- ✓ Hem de tenir molt respecte amb els termes que s'utilitzen en el nostre àmbit familiar, social i laboral.
- ✓ Esdevenir persones sensibilitzades, informades i formades contribueix a la transformació de la nostra societat per a que sigui més justa i més lliure.
- ✓ Cada persona és un ésser únic, inimitable i diferent; la diferència individual és la riquesa col·lectiva.
- ✓ Participar i actuar activament en la lluita contra la discriminació ajuda a aconseguir la igualtat entre totes les persones.



secretaria confederal
de dones i igualtat